

му казватъ: „Да ви е извѣстно, Ваше Превѣсходителство, както въ Гърция, Влахия, Сърбия и Критъ ученицитѣ са въздигали бунтове, тѣй и тукашнитѣ (учен.) въоружени съ сопи и ножове отишли да избиватъ гръците и митрополията да ограбатъ“ и пр. Нѣ благоусмотрителния паша взимѣлъ го и за неимовѣрно и преувеличено, нѣ сѣ трѣбало да мине прѣзъ сѣдебний каналъ; повикалъ учит. Филаретова за сведѣния и го попиталъ, ако това доношение е вѣрно. Нѣ той отговорилъ и казалъ: „Това са измислени интриги. Моитѣ ученици нито иматъ ножови и сопи, нито са бунтуватъ, нѣ народна тѣлпа, която негодува противъ квартирующитѣ въ митроп. гръци.“ Сжщото това потвърдили мезличъ-казитѣ Д. Трайковичъ, х. Иованчо и коджабаши Панчо Петринъ и пашата заповѣдалъ немедлѣнно да ги испждатъ отъ тамо.

Поразенитѣ гръци отъ това унижение отнесли се съ прѣувеличено обвинение и оплакувание чрѣзъ патриарха на централното тур. въ Ц-градъ правителство, отъ гдѣто проектирували способъ за улавянието и наказанието на учителя (както на братия Миладинови), който прѣдизвѣстенъ отъ нѣкои родолюбиви приятели, които алигорически му пишатъ: „Скоро да отиде прѣзъ граница да прибере стоката, че се развалила“. И тѣй поисква пашапортъ и пощански кола; не му даватъ; чрезъ консулата си каити руския пашапортъ. Трайковичъ му намѣри конь и Топалъ Сулейманъ за ясакция (водителъ), придруженъ отъ виѣнски търговецъ Захари х. Христовъ и богаташъ болѣнъ Манолаки Ташовъ (да се лѣкува въ Виѣна). Остави преждевременно училище, все мило-драго, семейство, отечество; неусетно се оправи къмъ сѣрбска граница за спасение въ Москва при въспитателя си Ив. Денколу. Нѣ между кавалеристите изпращачи 7, 8 ученици и азъ до Бѣлицкитѣ ханове, с. Върбница, дѣто се обѣрна и каза: „Мили ми сродници, приятели и ученици! Чашата на търпѣнито са препжлни, борбата съ гръцитѣ стигна до върха, бжджщето неизвѣстно, кокошката взиматъ, пилцитѣ са распилѣватъ. Бждете трезни, будни и съгласни като апостолитѣ, защото тешки времена наставатъ; може да ви мѣчатъ и сѣдатъ, нѣ всичко съ спокойствие пренасяйте за искупление священната наша народностъ (виждъ вѣстникъ Отзивъ, 1898 г., брой 12, августъ 13-й), като прощайте вси мили“. И горкия просълзенъ търгна кжмъ сѣверъ въ неизвѣстностъ, а насъ остави съ горестъ препжлнени на сѣрдцето, като загубваме може бити вѣчно тая блага душа¹⁾.

Училището се възложи на Мих. Боботиновъ и Манолъ Лазаровъ, отъ Ловечъ призовавъ.

¹⁾ Бѣлѣжка. Прочетохъ въ моитѣ ученически дневници едно въспоминание, случивше въ този день. Моитѣ съученици отъ завистъ или отъ рѣвностъ, че сжмъ независимъ, свободолюбивъ и влиятеленъ, имали заговоръ съ измама да ме отклонатъ отъ пжта, да ме побиятъ, нѣ не имъ се удало, понеже ме придружаваше г-нъ Милошъ, търговецъ, сѣрбски емигрантинъ, чиито и коня ѣздехъ.